Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain ja sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kansaneläke-, perheeläke- ja vammaistukilakiin, eläkkeensaajien asumistukilakiin sekä sairausvakuutuslakiin lisättäviksi säännökset ulkomailta maksettavien etuuksien rinnastamisesta niihin Suomen lainsäädännön mukaisiin vastaaviin etuuksiin, jotka on otettava huomioon edellä mainittujen lakien mukaisia etuuksia määrättäessä.

Sairaanhoidon korvaamista sairausvakuutuksesta ehdotetaan rajoitettavaksi. Tarkoituksena on, että ulkomailla annettu hoito korvattaisiin vain niissä tapauksissa, joissa sairaanhoitoa ei saa kysymyksessä olevan maan järjestelmästä.

Lisäksi ehdotetaan, että sosiaaliturvamaksuja ei enää käytettäisi vammaistuen, lapsen hoitotuen ja eläkkeensaajien asumistuen rahoittamiseen. Etuudet kustannettaisiin kokonaisuudessaan julkisista varoista.

Ulkomailla annetun hoidon korvaamiselle ehdotetut rajoitukset vähentäisivät sairausvakuutuksen etuusmenoja noin 6 miljoonalla markalla vuodessa. Vammaistuen, lapsen hoitotuen ja eläkkeensaajien asumistuen rahoittamista koskevat muutokset lisäävät valtion menoja arviolta 1 130 miljoonalla markalla. Valtion takuusuoritukset vähenevät vuonna 1995 vastaavalla määrällä, joten lisäkustannuksia ei synny. Muilla ehdotetuilla muutoksilla ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1995 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkelaissa (347/56), perhe-eläkelaissa (38/69), eläkkeensaajien asumistukilaissa (591/78) ja vammaistukilaissa (124/88) samoin kuin sairausvakuutuslaissa (364/63) on säännökset siitä, miten oikeudesta etuuteen tai sen määrästä päätettäessä henkilölle jonkin muun lain mukaan tuleva etuus otetaan huomioon. Säännökset eivät koske tilanteita, joissa henkilö saa vastaavaa etuutta toisen valtion lainsäädännön mukaan.

Soveltamiskäytännössä vieraan valtion lainsäädännön perusteella maksettavia etuuksia koskevien säännösten puuttuminen ei ole aikaisemmin aiheuttanut ongelmia. Oikeus etuuksiin perustuu Suomessa asumiseen eikä etuuksia ole yleensä myönnetty ulkomailla asuville henkilöille. Toisaalta Suomessa asuvat henkilöt ovat vain harvoin saaneet ulkomailta kansaneläkelaitoksen maksamiin etuuksiin rinnastettavia etuuksia. Etuuksien yhteensovittaminen on ollut mahdollista Suomen tekemien sosiaaliturvasopimusten perusteella.

Euroopan talousaluetta koskevan sopimuk-

sen liitteeseen otettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 mahdollistaa myös päällekkäisten etuuksien yhteensovittamisen. Henkilöiden liikkuvuuden lisääntyminen luo kuitenkin uusia tilanteita, joissa säännökset vieraasta valtiosta maksettavien etuuksien rinnastamisesta Suomen lainsäädännön mukaisiin etuuksiin ovat tarpeen.

1.1.1. Eläke- ja vammaisetuudet

Kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä ei makseta samanaikaisesti sairausvakuutuksen päivärahan kanssa. Oikeus eläkkeeseen voi alkaa yleensä aikaisintaan päivärahaoikeuden päättymistä seuraavan kuukauden alusta. Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke ei ole käytännössä tullut myönnettäväksi päällekkäin toisen valtion lainsäädännön mukaisen sairauden perusteella maksettavan päivärahan kanssa, vaikka nimenomaista säännöstä laissa ei tästä ole. Sairauden perusteella päivärahaa maksetaan yleensä asuin- tai työskentelymaasta. Kansaneläkettä ei ole myönnetty ulkomailla asuvalle henkilölle. Myöskään Suomen tekemien sosiaaliturvasopimusten mukaan työkyvyttömyyseläkettä ei ole yleensä myönnetty ulkomailla asuvalle henkilölle.

Useimmissa tapauksissa tilanteet, joissa henkilöllä voi olla oikeus etuuteen kahdesta tai useammasta maasta, koskevat Pohjoismaasta toiseen muuttavia henkilöitä. Ennen vuotta 1994 voimassa olleen Pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen 5 artiklan perusteella kahdesta tai useammasta Pohjoismaasta maksettavat etuudet yhteensovitettiin. Artiklan mukaan jonkin pohjoismaan lainsäädännön mukaan etuutta rajoitettaessa muun samanaikaisen etuuden vuoksi tätä rajoittamista koskevaa säännöstä sovellettiin myös silloin, kun oli kysymys toisen pohjoismaan lainsäädännön mukaan suoritettavasta vastaavasta etuudesta. Artiklaa sovellettiin paitsi tilanteisiin, joissa Suomen lainsäädännön mukaista etuutta oli vähennettävä muun etuuden määrällä, myös tilanteisiin, joissa etuuden saaminen kokonaan esti toisen etuuden myöntämisen. Näin muusta pohjoismaasta työkyvyttömyyseläkettä saavalle henkilölle ei ole myönnetty Suomesta vammaistukilain mukaista vammaistukea. Myös muissa Suomen tekemissä sosiaaliturvasopimuksissa on vastaavat määräykset.

Uuteen vuoden 1994 alusta voimaan tulleeseen Pohjoismaiseen sosiaaliturvasopimukseen (SopS 106/93) on otettu määräys päällekkäisten etuuksien rajoittamisesta. Artiklan sanamuodon perusteella on kuitenkin jossain määrin tulkinnanvaraista, voidaanko artiklaa soveltaa tilanteisiin, joissa etuuden saaminen estää kokonaan oikeuden syntymisen muuhun etuuteen. Tilanteen selkeyttämiseksi erityisesti niiden osalta, jotka eivät kuulu asetuksen 1408/71 soveltamisalaan, tätä koskevat säännökset on tarpeen ottaa kansalliseen lainsäädäntöön.

Neuvoston asetuksen 1408/71 12 artikla sisältää yleiset muita etuuksia kuin eläkkeitä koskevat säännökset päällekkäisten etuuksien yhteensovittamisesta. Lähtökohtana artiklan 12 mukaan on, ettei asetus anna eikä pysytä oikeutta useisiin samanlaisiin etuuksiin yhden ja saman pakollisen vakuutuskauden perusteella. Tämän lisäksi jäsenvaltion lainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat etuuksien pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista etuuksien ollessa päällekkäisiä tai muun tulon vuoksi, saadaan soveltaa, vaikka etuus on myönnetty toisen valtion lainsäädännön mukaan tai tulo on ansaittu sen alueella. Yhteensovittaminen 12 artiklan mukaan ei siis edellytä, että nimenomaan ulkomaan etuuden huomioon ottamisesta on säännökset kansallisessa lainsäädännössä.

Asetusta 1408/71 sovelletaan pääsääntöisesti vain ETA-valtioiden kansalaisiin. Näin ollen ETA-valtion alueella vakuutettujen niin sanottujen kolmansien valtioiden kansalaisten saamien etuuksien samoin kuin ETA-valtioiden ulkopuolelta myönnettyjen etuuksien huomioon ottaminen jää kansallisen lainsäädännön varaan.

Asetuksen 1408/71 lainvalintaa koskevissa säännöksissä säädetään, minkä valtion lainsäädäntöä työntekijään on sovellettava. Asetus ei kuitenkaan määrää tällaisen henkilön perheenjäseneen sovellettavasta lainsäädännöstä. Perheenjäsenen oikeus etuuksiin ratkaistaan kansallisen lainsäädännön mukaan. Suomessa asuvalla ja asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön piiriin kuuluvalla henkilöllä voi olla oikeus saada etuutta toisen ETA-valtion lainsäädännön mukaan joko sen vuoksi, että hän on tuossa valtiossa vakuutetun työntekijän perheenjäsen, tai itsenäisesti oman oikeuden perusteella. Euroopan tuomioistuimen oikeuskäytännöstä löytyy tukea sille, että asetus myös näissä tapauksissa välittömästi oikeuttaa yh-

teensovituksen toimittamiseen. Etuuksien päällekkäisyyden estämiseksi on kuitenkin perusteltua, että kaikissa tilanteissa muusta valtiosta saadun etuuden huomioon ottaminen varmistetaan etuutta Suomen lainsäädännön mukaan myönnettäessä.

Vuoden 1994 alusta voimaan tulleen kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (547/93) mukaan ulkomailta saatavaa eläkettä ei enää oteta tulona huomioon kansaneläkkeen lisäosaa määrättäessä. Sen sijaan kansaneläkkeen suhteuttaminen Suomessa asuttuun aikaan pienentää vastaavasti lisäosaa. Yhdistyneissä kansakunnissa ja muussa valtioiden välisessä järjestössä ulkomailla palvelevan Suomen kansalaisen katsotaan kuitenkin asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön mukaan asuvan tämän palvelussuhteen ajan edelleen Suomessa. Tällaisen palvelussuhteen perusteella saatava eläke olisi voitava ottaa huomioon myös kansaneläkkeen lisäosaa määrättäessä samalla tavoin kuin Suomessa ansaittu työeläke. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan lisättäviksi kansaneläkelakiin. Jos henkilö ei ole tällaisen palvelussuhteen ajan ollut Suomen lainsäädännön alaisena, ulkomailla asuttu aika pienentäisi lisäosaa. Kansainvälisen järjestön kuten esimerkiksi Kansainvälisen Punaisen Ristin palveluksessa ulkomailla oloaikaa ei lueta Suomessa asutuksi ajaksi. Tällaisesta palveluksesta ansaittua eläkettä kohdeltaisiin kuten muitakin ulkomailta maksettavia eläkkeitä.

Lisäksi kansaneläke-, perhe-eläke- ja vammaistukilakiin sekä eläkkeensaajien asumistukilakiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset siitä, että toisen valtion lainsäädäntöön ja valtioiden välisten järjestöjen määräyksiin perustuva muu kuin eläke-etuus otettaisiin kansaneläkelaitoksen maksamia etuuksia myönnettäessä huomioon ikään kuin kysymyksessä olisi Suomen lainsäädännön mukainen etuus. Samanlaisella etuudella tarkoitetaan toisen valtion lainsäädäntöön perustuvaa samalla perusteella tai samaan tarkoitukseen myönnettävää etuutta. Merkitystä ei olisi sillä, myönnetäänkö etuus asumiseen perustuvasta vai työskentelyyn perustuvasta järjestelmästä.

ETA-sopimuksen lisäpaketti (530/94) tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1994. Lisäpaketin liitteeseen 6 otetulla asetuksella 1247/92 on muutettu asetusta 1408/71. Muutosten mukaan uudessa liitteessä II a mainittuja maksettuihin sosiaaliturvamaksuihin perustumattomia etuuksia ei tarvitse maksaa toisen valtion alueella asuvalle edunsaajalle. Sosiaaliturvamaksuihin perustumattomilla etuuksilla tarkoitetaan etuuksia, jotka rahoitetaan julkisista varoista. Suomen osalta liitteen II a mukaan vammaistuki, lapsen hoitotuki sekä eläkkeensaajien asumistuki ovat tällaisia maksuihin perustumattomia erityisiä etuuksia. Nykyisin nämä etuudet on rahoitettu kansaneläkelaitoksen varoista, käyttämällä myös työnantajalta ja vakuutetulta perittyjä sosiaaliturvamaksuja. Tämän vuoksi ehdotetaan, että mainitut etuudet vastaisuudessa kustannettaisiin kokonaisuudessaan julkisista varoista.

1.1.2. Sairausvakuutus

Sairauden ja vanhemmuuden perusteella maksettavan ansionmenetyksen korvaaminen kuuluu eräissä maissa työnantajalle. Samoin YK:n ja sen erityisjärjestöjen palveluksessa olevat henkilöt saavat yleensä palkaa sairaus- ja äitiysloman ajalta.

Sairausvakuutuslain 27 § säätää työkyvyttömyyden johdosta maksettavan päivärahan toissijaisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan päivärahaa myönnettäessä voidaan ottaa huomioon myös vastaava vieraasta valtiosta maksettava etuus kokonaan tai osittain. Säännös koskee sairauden perusteella maksettavaa päivärahaa. Sen sijaan vastaavia säännöksiä ei ole vanhempainetuuksista. Toisesta ETA-valtiosta myönnetyn vanhempainetuuden päällekkäisyyden Suomessa myönnettävän etuuden kanssa estää kuitenkin asetuksen 12 artikla.

Sairaus-, äitiys-, isyys- tai vanhempainlomien ajalta maksettava palkka ei sairausvakuutuslain 28 §:n mukaan estä päivärahan tai vanhempainetuuksien maksamista. Jos vakuutetulla on lain mukaan oikeus saada mainitulta ajalta palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta, oikeus saada päivärahaa tai vanhempainetuuksia on rajoitettu siihen määrään, jonka päiväraha tai vanhempainetuus ylittää hänen saamansa palkan tai muun korvauksen. Palkkaa tai muuta korvausta vastaava määrä maksetaan työnantajan hakemuksesta työnantajalle. Jos oikeus palkan tai sitä vastaavan korvauksen suorittamiseen perustuu työehtosopimukseen tai muuhun sopimukseen, vanhempainetuus tai sairauspäiväraha maksetaan työnantajalle edellyttäen, että tästä määrätään sopimuksessa.

Soveltamiskäytännön mukaan 28 §:n sään-

nöksiä voidaan soveltaa edellyttäen, että työnantajalla on lakiin tai sopimukseen perustuva velvollisuus maksaa mainitulta ajalta palkkaa ja että tällä on myös oikeus hakemuksesta saada maksamaansa palkkaa vastaava etuus päivärahasta tai vanhempainetuudesta. Palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta ei ole käytännössä maksettu työnantajalle, joka on ulkomaalainen. Näissä tapauksissa työntekijälle päiväraha tai vanhempainetuus on maksettu täytenä. Päiväraha ja vanhempainetuus on maksettu täytenä myös silloin, kun työnantaja on Suomessa tai ulkomailla sijaitseva kansainvälinen järjestö.

Toisesta ETA-valtiosta saadun palkan huomioon ottaminen Suomessa etuutta määrättäessä on asetuksen 12 artiklan perusteella mahdollista. Vastaavasti ETA-valtion "kansalaisuutta" olevalla työnantajalla on oikeus saada maksamaansa palkkaa vastaava osuus päivärahasta tai vanhempainetuudesta samoin edellytyksin kuin suomalaisellakin työnantajalla.

Yhdenmukaisen käytännön aikaansaamiseksi on tarpeen, että kaikissa tapauksissa, joissa on ulkomaalainen työnantaja tai kansainvälinen järjestö maksaa palkkaa sosiaalietuuteen rinnastettavana, se olisi voitava ottaa huomioon Suomen etuutta vähentävänä. Tämä koskee myös toisesta valtiosta maksettavaa vanhempainetuutta. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan otettaviksi sairausvakuutuslakiin.

Sairausvakuutuslain 25 §:n perusteella etuuksien suorittamisesta ulkomailla ja vakuutetulle ulkomailla annetun hoidon korvaamisesta säädetään asetuksella. Sairausvakuutusasetuksen (473/63) 7 §:n mukaan ulkomailla syntyneitä sairaanhoidon kustannuksia korvataan sekä silloin, kun vakuutettu on ulkomailla joutunut hoidon tarpeeseen että silloin, kun hän on matkustanut ulkomaille saadakseen hoitoa. Ulkomailla annettu hoito korvataan siihen määrään asti, mikä olisi jouduttu maksamaan, jos hoito olisi annettu Suomessa. Matkakustannuksia ei korvata.

Korvaustapauksia ulkomailla annetusta hoidosta on arviolta 15 000—20 000 vuodessa. Suurimmassa osassa tapauksia matkavakuutus on korvannut hoidon ja vakuutusyhtiö on hakenut vakuutetun valtakirjalla sairausvakuutuksesta korvattavaa osuutta kansaneläkelaitokselta. Esimerkiksi terveysmatkoihin liittyvä hoito on nykyisin vähämerkityksistä. Korvaus on keskimäärin noin 15 % kustannuksista. Käsittelystä aiheutuvat hallintokustannukset verrattuna korvausmääriin ja korvausten merkitykseen ovat suhteettoman suuret.

Suomessa vakuutettu henkilö oleskellessaan tilapäisesti Euroopan talousalueen maissa saa välittömän sairaanhoidon valtion järjestelmästä ikään kuin hänet olisi vakuutettu tässä valtiossa. Eläkeläisellä on oikeus saada muutakin kuin välittömästi tarvitsemaansa hoitoa. Suomessa vakuutettu henkilö voi tietyin edellytyksin saada myös luvan hakeutua hoitoon toiseen ETA-valtioon. Näissä tapauksissa hoidon kustannukset korvataan asetuksen 1408/71 perusteella kysymyksessä olevalle valtiolle sairausvakuutuslain 76 §:n mukaisesti valtion varoista. ETA-valtioiden lisäksi sairaanhoitoa saa tällä hetkellä Unkarin ja Australian sairaanhoitosopimusten ja Quebecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn perusteella kyseisissä maissa. Näissä tapauksissa ei ole tarvetta korvata annettua hoitoa sairausvakuutuksesta siinäkään tapauksessa, että hoito annetaan kysymyksessä olevan valtion julkisen terveydenhuoltojärjestelmän ulkopuolella olevassa yksikössä. Ei ole tarkoituksenmukaista korvata sellaista ulkomailla annettua hoitoa, joka ei kuulu hoitoa antaneen valtion oman korvausjärjestelmän piiriin, vaikka hoito Suomessa annettuna kuuluisikin korvauksen piiriin. Matkavakuutuksella tai muulla yksityisellä vakuutuksella on mahdollista kustantaa itselleen parempi oikeus sairaanhoitoon, kuten tähänkin saakka. Sen sijaan sairausvakuutusjärjestelmä osallistuisi tällaisen hoidon korvaamiseen vain siinä tapauksessa, että hoito on annettu Suomessa.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan sairausvakuutuslain 25 §:ää muutettavaksi siten, että sairaanhoitona korvataan ulkomailla saatu hoito ainoastaan, jos vakuutettu on joutunut siellä hoidon tarpeeseen eikä hänellä ole oikeutta saada hoitoa kysymyksessä olevasta maasta.

Hoito korvattaisiin kuten nykyisinkin samojen periaatteiden mukaan kuin Suomessa annettu hoito ja enintään siihen määrään saakka, mikä olisi maksettu, jos hoito olisi annettu Suomessa. Ulkomaille hoitoon hakeutumista ei enää korvattaisi. Matkakustannukset jäävät samalla tavoin kuin nykyisinkin korvauksen ulkopuolelle.

2. Suhde kansainvälisiin sopimuksiin

Ehdotetut etuuksien päällekkäisyyden estä-

mistä ja niiden yhteensovittamista koskevat säännökset tulevat ensisijaisesti sovellettaviksi tilanteissa, joissa asiasta ei säädetä tai määrätä Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa. Esimerkiksi ETA-sopimukseen sisältyvän asetuksen 1408/71 säännökset ovat ensisijaisia kansalliseen lainsäädäntöön nähden, jos ne ovat ristiriidassa keskenään. Nyt ehdotetut muutokset ovat sopusoinnussa asetuksen periaatteiden ja säännösten kanssa. Asetuksen säännökset mahdollistavat kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvien yhteensovitussäännösten soveltamisen eläkkeitä lukuun ottamatta siinäkin tapauksessa, että nimenomaisia säännöksiä ulkomaisen etuuden yhteensovittamisesta ei ole.

Asetuksen 1408/71 eläkkeitä koskevat säännökset kieltävät työntekijälle tai yrittäjälle eri valtioista maksettavien eläkkeiden yhteensovittamisen silloin, kun kysymyksessä on saman henkilön vakuutukseen perustuvista samanlaisista etuuksista. Sen sijaan esimerkiksi perheeläke ja oma eläke saadaan yhteensovittaa, jos tästä on säännökset kansallisessa lainsäädännössä. Rajoitukset koskevat lähinnä niitä tilanteita, joissa kaksi tai useampi jäsenvaltio yhteensovittaa samoja etuuksia ja tarkoituksena on estää saman etuuden täysimääräinen vähentäminen useista muista etuuksista.

3. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnalle on 10 päivänä kesäkuuta 1994 annettu hallituksen esitys (HE 117/1994 vp) työ- ja kansaneläkelainsäädännön muutoksenhakusäännösten uudistamisesta, joka tulee ottaa huomioon tätä esitystä käsiteltäessä.

Hallitus antaa erikseen esityksen vastaavien ulkomaan etuuksien yhteensovitussäännöksien ottamisesta työttömyysturvalakiin ja kuntoutusrahalakiin.

4. Taloudelliset vaikutukset

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Rajoittamalla ulkomailla annetun hoidon korvaamista ehdotetulla tavalla voidaan etuusmenoja ja hallintokustannuksia vähentää arviolta kuusi miljoonaa markkaa vuodessa.

Vammaistuen aiheuttamien kokonaiskustannusten arvioidaan olevan vuonna 1995 noin 160 miljoonaa ja lapsen hoitotuen kustannukset 410 miljoonaa markkaa. Eläkkeensaajien asumistuen kustannuksiksi arvioidaan vuonna 1995 noin 1 070 miljoonaa markkaa, josta kuntien osuus olisi noin 460 miljoonaa markkaa. Lainmuutoksen vaikutuksesta valtion kustannukset lisääntyvät vammaistuen osalta 155 miljoonaa, lapsen hoitotuen kustannusten osalta 385 miljoonaa ja eläkkeensaajien asumistuen osalta 590 miljoonaa eli yhteensä 1 130 miljoonaa markkaa. Valtion kansaneläkelain 59 §:n perusteella maksama takuusuoritus vähenee vuonna 1995 vastaavalla määrällä, joten lisäkustannuksia ei synny.

5. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä yhteistyössä kansaneläkelaitoksen kanssa.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1995 alusta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Kansaneläkelaki

26 §. Pykälän ensimmäiseen momenttiin ehdotetaan otettaviksi määräykset siitä, että lisäosan määrää laskettaessa otetaan huomioon valtioiden välisen järjestön palveluksessa ansaittu eläke ja perhe-eläke sekä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen perusteella ulkomailta maksettava eläke tai vastaava etuus.

Liikennevahingon perusteella suoritettava ansionmenetyksen korvaus luetaan nykyisin tuloksi vain siltä osin kuin sitä on maksettu yli vuoden eli yli 365 päivän ajalta. Jos korvausta on maksettu jaksoissa, se luetaan tuloksi vasta sen jälkeen, kun jaksot yhteensä ylittävät 365 päivää. Tuloksilukemista ehdotetaan muutettavaksi siten, että ansionmenetyksen korvaus luettaisiin tuloksi vuoden kuluttua vahingon sattumisesta niissäkin tapauksissa, joissa korvausta on suoritettu vähemmältä kuin 365 päivältä.

30 a §. Vieraasta valtiosta tai kansainvälisen järjestön määräysten mukaan maksettava jatkuva korvaus estäisi pykälän mukaan eläkkeensaajan hoitotuen myöntämisen samalla tavoin kuin vastaava Suomen lainsäädännön mukainen korvaus.

39 §. Ehdotuksen mukaan vieraan valtion lainsäädännön perusteella maksettava sairauspäivärahaa vastaava etuus tai tällaista etuutta vastaava palkka estäisi työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen kuten oikeus Suomen lain mukaiseen sairauspäivärahaan, kuitenkin enintään Suomen päivärahan enimmäissuoritusajan.

39 a §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava sairauspäivärahaan verrattava etuus estäisi yksilöllisen varhaiseläkkeen maksamisen kuten Suomen lain mukainen sairauspäiväraha.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Liikennevahingon perusteella maksettava ansionmenetyksen korvaus luettaisiin tuloksi 26 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti vain silloin, kun vahinko on sattunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Jos eläke on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, otetaan valtioiden välisen järjestön palveluksen perusteella maksettava eläke sekä ulkomailta tapaturman tai liikennevahingon perusteella vakuutetulle itselleen maksettava eläke tulona huomioon lain voimaantulon jälkeen tehtävän seuraavan eläkkeen tarkistuksen yhteydessä, jollei sitä ole jo otettu huomioon vuoden 1994 alusta voimaan tulleen lain (547/93) voimaantulosäännöksen perusteella.

Ulkomailta maksettava jatkuva korvaus estäisi eläkkeensaajien hoitotuen saamisen, jos hakemus tai hoitotuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen. Ulkomailta maksettava sairauspäivärahaan verrattava etuus otettaisiin huomioon eläkkeen alkamisaikaa määrättäessä niissä tapauksissa, joissa eläkehakemus on tehty 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

1.2. Perhe-eläkelaki

8 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen rinnastettava eläke estäisi lapseneläkkeen myöntämisen samalla tavoin kuin kansaneläke.

9 a §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen tai rintamasotilaseläkkeeseen rinnastettava oma eläke vähennettäisiin lesken alkueläkkeestä kuten vastaava Suomen lain mukainen eläke.

9 b §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen rinnastettava oma eläke estäisi lesken jatkoeläkkeen myöntämisen kuten kansaneläke.

12 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen rinnastettava oma eläke aiheuttaisi lapseneläkkeen lakkaamisen kuten kansaneläke.

13 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen rinnastettava oma eläke aiheuttaisi leskeneläkkeen lakkaamisen kuten kansaneläke.

15 b §. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että lisäosan määrää laskettaessa otetaan huomioon valtioiden välisen järjestön palveluksessa ansaittu perhe-eläke sekä tapaturma- ja liikennevakuutukseen perustuva ulkomailta maksettava perhe-eläke.

20 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava kansaneläkkeeseen rinnastettava työkyvyttömyyseläke estäisi lapseneläkkeen myöntämisen kuten kansaneläke.

21 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta mak-

settava oma eläke estäisi lesken jatkoeläkkeen myöntämisen kuten vastaava Suomen lain mukainen eläke.

22 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta aikaisemman avioliiton perusteella maksettava leskeneläke estäisi leskeneläkkeen myöntämisen kuten vastaava Suomen lain mukainen eläke.

25 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava oma eläke aiheuttaa lapseneläkkeen lakkaamisen kuten vastaava Suomen lain mukainen eläke.

26 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava oma eläke aiheuttaa leskeneläkkeen lakkaamisen kuten vastaava Suomen lain mukainen eläke.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tällä lailla kumotaan ETA-sopimuksen viivästymisen vuoksi voimaan jääneet perhe-eläkelain muuttamisesta 23 päivänä lokakuuta 1992 annetun lain (947/92) 1 §:n 1 momentti sekä perhe-eläkelain muuttamisesta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun lain (568/93) 15 b §:n 3 momentin 10 kohta. Näin perhe-eläkelain 1 §:n 1 momentti ja 15 b §:n 3 momentin 10 kohta, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (548/93), joka on saatettu voimaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla voimaanpanoasetuksella (1645/93), jäisivät edelleen voimaan.

Ulkomailta maksettavat tämän lain 15 b §:n 3 momentin 12 kohdassa mainitut etuudet luettaisiin lisäosatuloksi, jos eläkehakemus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Lisäksi sovellettaisiin, mitä perhe-eläkelain muuttamisesta annetun lain (548/93) voimaantulosäännöksessä säädetään.

Ulkomailta maksettavat etuudet estäisivät perhe-eläkkeen myöntämisen niissä tapauksissa, joissa eläkehakemus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

1.3. Laki lapsen hoitotuesta

6 §. Ehdotuksen mukaan lapsen hoitotuki kustannetaan valtion varoista. Muutos liittyy ETA-sopimuksen lisäpöytäkirjan liitteeseen 6 otettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1247/92, jolla on muutettu asetusta 1408/71. Asetuksen uuden liitteen II a mukaan lapsen hoitotuki on 4 artiklan 2 a kohdassa tarkoitettu sellainen erityinen vakuutusmaksuihin perustumaton etuus, jota ei tarvitse maksaa toisen ETA-valtion alueella asuvalle henkilölle. Eräänä edellytyksenä sille, että etuus katsotaan maksuihin perustumattomaksi on se, että etuus rahoitetaan muista varoista kuin työntekijältä tai työnantajalta kerättävillä sosiaaliturvamaksuilla. Valtio suorittaisi kansaneläkelaitokselle etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen hoitotukien määrästä. Menettely olisi sama kuin perhe-eläkkeessä.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

1.4. Vammaistukilaki

1 §. Ehdotuksen mukaan ulkomailta maksettava vammaistukeen rinnastettava etuus estäisi vammaistuen myöntämisen. Vammaistukea ei liioin myönnettäisi henkilölle, joka saa ulkomailta vammaistuen estävää Suomen eläkkeeseen rinnastettavaa eläkettä.

3 §. Ehdotuksen mukaan toisen valtion lainsäädännön perusteella tai kansainvälisen järjestön määräysten mukaan maksettava jatkuva korvaus estäisi vammaistuen myöntämisen kuten vastaava Suomen lain mukainen korvaus.

6 §. Vammaistuki ehdotetaan kustannettavaksi valtion varoista. Samoin kuin lapsen hoitotuki myös vammaistuki on sellainen erityinen vakuutusmaksuista riippumattomaton etuus, jonka rahoittamiseen ei käytetä sosiaaliturvamaksuja. Valtio suorittaisi kansaneläkelaitokselle etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettävien vammaistukien määrästä. Menettely olisi sama kuin lapsen hoitotuessa ja perhe-eläkkeessä.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Lain 1 ja 3 §:ää sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen saapuneen hakemuksen perusteella myönnettyyn vammaistukeen.

Ulkomailta maksettava vammaistukeen rinnastettava etuus sekä ulkomailta maksettava eläke ja korvaus, jotka vaikuttavat vammaistuen saamiseen, otettaisiin huomioon tapauksissa, joissa vammaistukea koskeva hakemus tai tuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut lain voimaantulon jälkeen.

1.5. Eläkkeensaajien asumistukilaki

6 §. Ehdotuksen mukaan asumistukea määrättäessä tuloksi ei luettaisi ulkomailta maksettavia sellaisia etuuksia, jotka vastaavat 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja etuuksia, kuitenkin

siten, että ulkomaan kansaneläkkeet luettaisiin tuloksi eläkkeensaajien hoitotukea, puolisolisää tai lapsikorotusta vastaavaa etuutta lukuunottamatta.

11 §. Ehdotuksen mukaan pykälää muutettaisiin siten, että asumistuki vammaistuen ja lapsen hoitotuen tavoin kustannetaan kokonaan julkisista varoista. Valtio suorittaisi kansaneläkelaitokselle etukäteen 90 prosenttia arvioidusta osuudestaan maksettaviin asumistukiin.

14 §. Pykälästä poistetaan viittaus kansaneläkelain 41 §:ään. Eläkkeensaajien asumistuki on etuus, jota maksetaan vain Suomessa sijaitsevaan asuntoon.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Lain 6 §:ä sovellettaisiin lain voimaan tulon jälkeen alkaviin tai tarkistettaviin asumistukiin.

1.6. Sairausvakuutuslaki

25 §. Pykälän ensimmäisen momentin mukaan ulkomailla annettu sairaanhoito korvattaisiin vain niissä tapauksissa, joissa vakuutettu on joutunut hoidon tarpeeseen toisessa valtiossa eikä hänellä ole oikeutta hoitoon siellä. Hoidon korvaaminen sairausvakuutuksesta tulisi kysymykseen yleensä vain silloin, kun Suomen ja kysymyksessä olevan valtion välillä ei ole sellaista sosiaaliturvasopimusta tai muuta sopimusta, jonka perusteella Suomessa vakuutetun oikeus sairaanhoitoon on turvattu. Joutuminen hoidon tarpeeseen ei rajoitu koskemaan vain tilanteita, joissa sairaus on alkanut ulkomailla. Säännös kattaa myös tapaukset, joissa vakuutetulla on krooninen jatkuvaa hoitoa vaativa sairaus.

Pykälän 2 momentin mukaan korvausta maksettaisiin samalla tavoin kuin nykyisinkin enintään siihen määrään saakka, mitä hoidosta olisi korvattu Suomessa annettuna. Myöskään ulkomailla suoritetusta matkasta ei suoritettaisi korvauksia muussa kuin siinä tapauksessa, että hoidon tarve on syntynyt valtakunnan rajan läheisyydessä ja hoitoa on annettu naapurivaltion puolella. Sairauspäiväraha ja vanhempainrahaetuuksia koskeva maininta poistettaisiin tarpeettomana, koska etuuksia maksetaan joka tapauksessa kaikille vakuutetuille.

Pykälään ehdotetun 3 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettua etuutta vastaava ja sen kanssa yhteensovitettavaa etuutta vastaava ulkomailta maksettava etuus voidaan ottaa huomioon tämän lain mukaista etuutta määrättäessä. Ulkomailta maksettava palkka voitaisiin yhteensovittaa sairauspäivärahan ja vanhempainetuuksien kanssa sosiaaliturvaetuuden tavoin.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Lakia sovellettaisiin päivärahaetuuteen ja vanhempainetuuteen, joka maksetaan ajalta lain voimaantulon jälkeen, ja sellaisiin hoidosta aiheutuneisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet lain voimaantulon jälkeen.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995. Kansaneläkelain ja perheeläkelain tuloksilukemista koskevia säännöksiä sovellettaisiin mainittujen lakien voimaantulosäännöksissä ehdotetulla tavalla. Etuuden maksamisen estäviä säännöksiä sovellettaisiin sellaisissa tapauksissa, joissa etuutta koskeva hakemus on tehty tämän lain voimaantulon jälkeen.

Lakiin lapsen hoitotuesta, vammaistukilakiin ja eläkkeensaajien asumistukilakiin rahoituksen osalta ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen maksettaviin etuuksiin.

Sairausvakuutuslakiin ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin etuuteen, jota maksetaan lain voimaantulon jälkeen, ja lain voimaantulon jälkeen syntyneisiin kustannuksiin.

3. Säätämisjärjestys

Ehdotetut lakimuutokset vaikuttavat sellaiselle henkilölle myönnettäviin etuuksiin, joka on ollut vakuutettu ulkomailla. Tältä ajalta ansaitut ja maksettavat etuudet rinnastettaisiin vastaaviin Suomen lainsäädännön mukaisiin etuuksiin etuutta myönnettäessä. Tarkoituksena ei ole heikentää toimeentuloturvan tasoa laissa säädetystä tasosta. Kysymys ei siten ole valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentissa tarkoitetusta toimeentulon lakisääteisen perusturvan heikentämisestä eikä 67 §:ssä tarkoitetusta suojasta. Tämän vuoksi ehdotetut lakimuutokset voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 26 §:n 1 momentin 1—3 kohta, 30 a §:n 5 momentti, 39 §:n 3 momentti ja 39 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentin 1 kohta muutettuna 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (567/93), 2 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (564/93), ja 3 kohta 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (53/85), 30 a §:n 5 momentti 5 päivänä helmikuuta 1988 annetussa laissa (123/88), 39 §:n 3 momentti 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (705/65) ja 39 a §:n 2 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (670/85), seuraavasti:

26 §

Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:

1) työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjä- tai luottamustoimintaan taikka kunnan tai kuntayhtymän kanssa tehtyyn perhehoitajalain (312/92) 1 §:ssä tarkoitettuun perhehoitoa koskevaan toimeksiantosopimukseen perustuva, sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuva tai valtioiden välisen järjestön palveluksen perusteella maksettava eläke ja perhe-eläke;

2) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen mukainen tapaturmaeläke, perhe-eläke, elinkorko ja huoltoeläke sekä ulkomailta maksettava vastaava etuus;

3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke sekä ansionmenetyksen korvaus, viimeksi mainittu kuitenkin vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta, sekä ulkomailta maksettava vastaava etuus.

— — — — — — — — — — — — — —

30 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutetulla on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn alenemisen tai erityiskustannusten perusteella oikeus saada siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain, liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain perusteella taikka ulkomailta vastaavaa korvausta, hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta hoitotukeen.

39 §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutetulla on työkyvyttömyyden aiheuttaneen sairauden, vian tai vamman perusteella oikeus saada sairausvakuutuslain 15 §:n 1 tai 3 momentin nojalla päivärahaa, alkaa oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen aikaisintaan sen kuukauden alusta, jota edeltäneen kuukauden ajalta hänellä olisi viimeksi ollut oikeus päivärahaan. Jos vakuutetulla on oikeus saada sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta, se otetaan huomioon eläkkeen alkamisaikaa määrättäessä samalla tavalla kuin sairausvakuutuslain mukainen päiväraha kuitenkin enintään sairausvakuutuslain mukaiseen enimmäissuoritusaikaan saakka. Etuuteen voidaan rinnastaa myös tällaista etuutta vastaava palkka.

— — — — — — — — — — — — — —

39 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Yksilöllistä varhaiseläkettä ei makseta siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana vakuutettu on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa etuutta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tämän lain 26 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ansionmenetyksen korvaus luetaan tuloksi mainitun kohdan mukaisesti, kun vahinko on sattunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Jos eläke on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, otetaan 26 §:n 1 momentin 1—3

kohdassa tarkoitetut etuudet tulona huomioon eläkettä tarkistettaessa tämän lain voimaantulon jälkeen. Lisäksi sovelletaan, mitä kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (547/93) voimaantulosäännöksen 2, 3 ja 5 momentissa säädetään.

Tämän lain 30 a §:n 5 momenttia, 39 §:n 3 momenttia ja 39 a §:n 2 momenttia sovelletaan, kun etuutta koskeva hakemus tai hoitotuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

2.

Laki

perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/69) 8 §:n 1 momentin 2 kohta, 9 a §:n 2 momentti, 9 b §:n johdantokappale, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 13 §:n 2 momentti, 15 b §:n 3 momentin 10 ja 12 kohta, 20 §:n 2 momentti, 21 §:n 4 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin 4 kohta ja 26 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 1 momentin 2 kohta mainitussa 23 päivänä lokakuuta 1992 annetussa laissa, 9 a §:n 2 momentti ja 9 b §:n johdantokappale 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (673/85), 12 §:n 1 momentin 3 kohta 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (589/78), 13 §:n 2 momentti mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa, 15 b §:n 3 momentin 10 ja 12 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (548/93), 20 §:n 2 momentti, 21 §:n 4 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin 4 kohta ja 26 §:n 2 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (104/90), seuraavasti:

8 §

Lapsella on oikeus lapseneläkkeeseen:

— — — — — — — — — — — — — — —

2) jos hän on täyttänyt 16, mutta ei 21 vuotta ja opiskelee päätoimisesti tai on ammatillisessa koulutuksessa eikä saa kansaneläkettä eikä ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä.

— — — — — — — — — — — — — — —

9 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä taikka vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä ainoastaan se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.

9 b §

Leskellä on oikeus jatkoeläkkeeseen edellyttäen, ettei hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys-, työttömyys- tai varhennettua vanhuuseläkettä eikä ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä:

— — — — — — — — — — — — — — —

12 §

Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa:

— — — — — — — — — — — — — — —

3) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke tai vastaava ulkomailta maksettava eläke.

13 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Lesken oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa niin ikään, kun hänelle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke tai varhennettu vanhuuseläke taikka ulkomailta maksettava vastaava eläke. Lesken oikeus 9 b §:n 1 kohdan mukaan maksettavaan jatkoeläkkeeseen lakkaa myös, kun hänellä ei enää ole huollettavaan lapseneläkkeeseen oikeutettua 16 vuotta nuorempaa lasta.

15 b §

— — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — —

10) lasten kotihoidon tuesta annetun lain (797/92) mukaista lasten kotihoidontukea eikä osittaista kotihoidon tukea;

— — — — — — — — — — — — — —

12) ulkomailta maksettavaa, saman edunjättäjän jälkeen myönnettyä perhe-eläkettä tai siihen rinnastettavaa jatkuvaa etuutta kuitenkin niin, että kansaneläkelain 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtioiden välisen järjestön palvelukseen perustuva perhe-eläke sekä saman momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut perhe-eläkkeet luetaan tuloksi.

— — — — — — — — — — — — — —

20 §

— — — — — — — — — — — — — —

Lapsella, joka saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä ei ole oikeutta lapseneläkkeeseen.

21 §

— — — — — — — — — — — — — —

Leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen, jos hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä. Mainittua eläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.

22 §

— — — — — — — — — — — — — —

Jos leski saa aikaisemman avioliiton perusteella tämän lain mukaista leskeneläkettä tai ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä, hänellä ei ole oikeutta uuteen perhe-eläkkeeseen.

25 §

Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa seuraavan kuukauden alusta:

— — — — — — — — — — — — — —

4) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke tai ulkomailta maksettava vastaava eläke; tai

— — — — — — — — — — — — — —

26 §

— — — — — — — — — — — — — —

Oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa, jos leskelle myönnetään kansaneläkelain mukainen varhennettu vanhuuseläke taikka ulkomailta maksettava vanhuuseläke tai varhennettua vanhuuseläkettä vastaava eläke. Jatkoeläkettä ei makseta samalta ajalta, jolta leski saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tällä lailla kumotaan perhe-eläkelain muuttamisesta 23 päivänä lokakuuta 1992 annetun lain (947/92) 1 §:n 1 momentti.

Tällä lailla kumotaan perhe-eläkelain muuttamisesta 28 päivänä kesäkuuta annetun lain (568/93) 15 b §:n 3 momentin 10 kohta.

Tätä lakia sovelletaan, kun eläkehakemus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen. Lisäksi sovelletaan, mitä perhe-eläkelain muuttamisesta annetun lain (548/93) voimaantulosäännöksen 2—5 momentissa säädetään.

3.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1969 lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) 6 §, sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (10/74), seuraavasti:

6 §

Hoitotuesta kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen hoitotukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

4.

Laki

vammaistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/88) 3 §:n 4 momentti ja 6 § sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla (1577/93), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

1 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Oikeutta tämän lain mukaiseen vammaistukeen ei ole, jos henkilö saa ulkomailta maksettavaa vammaistukeen tai 1 momentissa mainittuihin eläkkeisiin rinnastettavaa etuutta.

— — — — — — — — — — — — — — —

3 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos henkilöllä on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn alenemisen, erityiskustannusten tai haitan perusteella oikeus saada siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain (404/48), liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain perusteella taikka vastaavaa korvausta ulkomailta, hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta vammaistukeen.

6 §

Vammaistuesta kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen vammaistukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tämän lain 1 ja 3 §:n säännöksiä sovelletaan, kun vammaistukea koskeva hakemus tai tuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut lain voimaantulon jälkeen.

5.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) 6 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta, 11 §:n 1 momentti ja 14 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentin 10 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (569/93) ja 11 kohta 5 päivänä helmikuuta 1988 annetussa laissa (127/88), 11 §:n 1 momentti 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (112/82) ja 14 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1251/89), sekä

lisätään 6 §:n 2 momenttiin uusi 12 kohta, seuraavasti:

6 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — —

10) lasten kotihoidon tuesta annetun lain (797/92) mukaista lasten kotihoidon tukea, osittaista kotihoidon tukea tai sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuvaa hoitopalkkiota;

11) vammaistukilain (124/88) mukaista vammaistukea; eikä

12) kohdassa 2 tarkoitettua hoitotukea, puolisolisää tai lapsikorotusta vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta eikä kohdissa 3, 4, 4 a sekä 5—11 tarkoitettua etuutta vastaavaa, ulkomailta maksettavaa etuutta.

11 §

Asumistuesta aiheutuvat kustannukset jaetaan siten, että valtio suorittaa niistä 56,5 ja kunnat yhdessä 43,5 prosenttia. Kunnan osuus määräytyy kuntaan kunakin kuukautena maksettujen asumistukien yhteismäärän mukaan. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen asumistukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoksi.

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a, 44—46, 67, 69—72, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—87 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tätä lakia sovelletaan asumistukeen, joka alkaa tai jonka määrää tarkistetaan lain voimaantulon jälkeen.

6.

Laki

sairausvakuutuslain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 25 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (32/85), seuraavasti:

25 §

Ulkomailla annettu hoito korvataan, jos ulkomailla oleskeleva vakuutettu on sairastunut tai joutunut raskauden tai synnytyksen vuoksi hoidon tarpeeseen eikä hänellä ole oikeutta hoitoon siinä maassa, jossa hoitoa on annettu. Samoin korvataan hoito, jonka tarve on syntynyt valtakunnan rajan läheisyydessä ja hoitoa on annettu naapurivaltion alueella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu hoito korvataan enintään siihen määrään saakka, joka olisi korvattu, jos hoitoa olisi annettu Suomessa. Ulkomaille tehdyn matkan kustannuksista ei suoriteta korvausta muussa kuin 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetussa tapauksessa.

Tämän lain mukaista etuutta määrättäessä voidaan ottaa huomioon samaa etuutta tai muuta tämän lain mukaan huomioon otettavaa etuutta vastaava ulkomailta maksettava etuus. Etuuteen voidaan rinnastaa myös ulkomaiselta työnantajalta tai kansainväliseltä järjestöltä saatu etuutta vastaava palkka.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Lakia sovelletaan etuuteen, jota maksetaan sen voimaantulon jälkeiseltä ajalta, ja kustannuksiin, jotka syntyvät lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Liite

1. Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/56) 26 §:n 1 momentin 1—3 kohta, 30 a §:n 5 momentti, 39 §:n 3 momentti ja 39 a §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 26 §:n 1 momentin 1 kohta muutettuna 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (567/93), 2 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla lailla (564/93), ja 3 kohta 18 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (53/85), 30 a §:n 5 momentti 5 päivänä helmikuuta 1988 annetussa laissa (123/88), 39 §:n 3 momentti 30 päivänä joulukuuta 1965 annetussa laissa (705/65) ja 39 a §:n 2 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (670/85), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
26 §	
Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:	Lisäosaa määrättäessä otetaan huomioon vakuutetun jatkuvasti saama:
1) työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjä- tai luottamustoimintaan taikka kunnan tai kuntayhtymän kanssa tehtyyn perhehoitajalain (312/92) 1 §:ssä tarkoitettuun perhehoitoa koskevaan toimeksiantosopimukseen tai sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuva eläke ja perhe-eläke;	1) työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjä- tai luottamustoimintaan taikka kunnan tai kuntayhtymän kanssa tehtyyn perhehoitajalain (312/92) 1 §:ssä tarkoitettuun perhehoitoa koskevaan toimeksiantosopimukseen perusturva, sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuva tai *valtioiden välisen järjestön palveluksen perusteella maksettava* eläke ja perhe-eläke;
2) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen mukainen tapaturmaeläke, perhe-eläke, elinkorko ja huoltoeläke;	2) lakisääteisen tapaturmavakuutuksen mukainen tapaturmaeläke, perhe-eläke, elinkorko ja huoltoeläke *sekä ulkomailta maksettava vastaava etuus;*
3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke sekä ansionmenetyksen korvaus, viimeksi mainittu kuitenkin vain siltä osin kuin sitä maksetaan yli vuoden pituiselta ajalta;	3) liikennevakuutusta koskevien eri lakien mukainen työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke sekä ansionmenetyksen korvaus, viimeksi mainittu kuitenkin *vasta vuoden kuluttua vahingon sattumisesta, sekä ulkomailta maksettava vastaava etuus.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
30 a §	
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Jos vakuutetulla on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn aleneminen tai erityiskustannusten perusteella oikeus saada siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain, liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan, hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta hoitotukeen.	Jos vakuutetulla on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn alenemisen tai erityiskustannusten perusteella oikeus saada siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain, liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain *perusteella taikka ulkomailta vastaavaa korvausta,* hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta hoitotukeen.

Voimassa oleva laki

39 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutetulla on työkyvyttömyyden aiheuttaneen sairauden, vian tai vamman perusteella oikeus saada sairausvakuutuslain 15 §:n 1 tai 3 momentin nojalla päivärahaa, alkaa oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen aikaisintaan sen kuukauden alusta, jota edeltäneen kuukauden ajalta hänellä olisi viimeksi ollut oikeus päivärahaan.

— — — — — — — — — — — — — — —

39 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Yksilöllistä varhaiseläkettä ei makseta siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana vakuutettu on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Ehdotus

39 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos vakuutetulla on työkyvyttömyyden aiheuttaneen sairauden, vian tai vamman perusteella oikeus saada sairausvakuutuslain 15 §:n 1 tai 3 momentin nojalla päivärahaa, alkaa oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen aikaisintaan sen kuukauden alusta, jota edeltäneen kuukauden ajalta hänellä olisi viimeksi ollut oikeus päivärahaan. *Jos vakuutetulla on oikeus saada sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta, se otetaan huomioon eläkkeen alkamisaikaa määrättäessä samalla tavalla kuin sairausvakuutuslain mukainen päiväraha kuitenkin enintään sairausvakuutuslain mukaiseen enimmäissuoritusaikaan saakka. Etuuteen voidaan rinnastaa myös tällaista etuutta vastaava palkka.*

— — — — — — — — — — — — — — —

39 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

Yksilöllistä varhaiseläkettä ei makseta siltä kalenterikuukaudelta, jonka aikana vakuutettu on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa *taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa etuutta.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tämän lain 26 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu ansionmenetyksen korvaus luetaan tuloksi mainitun kohdan mukaisesti, kun vahinko on sattunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

Jos eläke on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, otetaan 26 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetut etuudet tulona huomioon eläkettä tarkistettaessa tämän lain voimaantulon jälkeen. Lisäksi sovelletaan, mitä kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (547/93) voimaantulosäännöksen 2, 3 ja 5 momentissa säädetään.

Tämän lain 30 a §:n 5 momenttia, 39 §:n 3 momenttia ja 39 a §:n 2 momenttia sovelletaan, kun etuutta koskeva hakemus tai hoitotuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen.

2.

Laki

perhe-eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/69) 8 §:n 1 momentin 2 kohta, 9 a §:n 2 momentti, 9 b §:n johdantokappale, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 13 §:n 2 momentti, 15 b §:n 3 momentin 10 ja 12 kohta, 20 §:n 2 momentti, 21 §:n 4 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin 4 kohta ja 26 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 8 §:n 1 momentin 2 kohta mainitussa 23 päivänä lokakuuta 1992 annetussa laissa, 9 a §:n 2 momentti ja 9 b §:n johdantokappale 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (673/85), 12 §:n 1 momentin 3 kohta 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (589/78), 13 §:n 2 momentti mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa, 15 b §:n 3 momentin 10 ja 12 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (548/93), 20 §:n 2 momentti, 21 §:n 4 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentin 4 kohta ja 26 §:n 2 momentti 9 päivänä helmikuuta 1990 annetussa laissa (104/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	
Lapsella on oikeus lapseneläkkeeseen:	Lapsella on oikeus lapseneläkkeeseen:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
2) jos hän on täyttänyt 16, mutta ei 21 vuotta ja opiskelee päätoimisesti tai on ammatillisessa koulutuksessa eikä saa kansaneläkettä.	2) jos hän on täyttänyt 16, mutta ei 21 vuotta ja opiskelee päätoimisesti tai on ammatillisessa koulutuksessa eikä saa kansaneläkettä *eikä ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
9 a §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä taikka rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä ainoastaan se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.	Kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä *taikka vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä* saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä ainoastaan se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.
9 b §	
Leskellä on oikeus jatkoeläkkeeseen edellyttäen, ettei hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys-, työttömyys- tai varhennettua vanhuuseläkettä:	Leskellä on oikeus jatkoeläkkeeseen edellyttäen, ettei hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys-, työttömyys- tai varhennettua vanhuuseläkettä *eikä ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä:*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
12 §	
Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa:	Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke. Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa:	3) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke *tai vastaava ulkomailta maksettava eläke.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
13 §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Lesken oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa niin ikään, kun hänelle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke tai varhennettu vanhuuseläke. Lesken oikeus 9 b §:n 1 kohdan mukaan maksettavaan jatkoeläkkeeseen lakkaa myös, kun hänellä ei enää ole huollettavanaan lapseneläkkeeseen oikeutettua 16 vuotta nuorempaa lasta.	Lesken oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa niin ikään, kun hänelle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke tai varhennettu vanhuuseläke *taikka ulkomailta maksettava vastaava eläke.* Lesken oikeus 9 b §:n 1 kohdan mukaan maksettavaan jatkoeläkkeeseen lakkaa myös, kun hänellä ei enää ole huollettavaan lapseneläkkeeseen oikeutettua 16 vuotta nuorempaa lasta.
15 b §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:	Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
10) lasten, vanhusten ja vammaisten kotihoidon tukea;	10) *lasten kotihoidon tuesta annetun lain (797/92) mukaista lasten kotihoidon tukea eikä osittaista* kotihoidon tukea;
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
12) ulkomailta maksettavaa, saman edunjättäjän jälkeen myönnettyä perhe-eläkettä.	12) ulkomailta maksettavaa, saman edunjättäjän jälkeen myönnettyä perhe-eläkettä *tai siihen rinnastettavaa jatkuvaa etuutta kuitenkin niin, että kansaneläkelain 26 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtioiden välisen järjestön palvelukseen perustuva perhe-eläke sekä saman momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut perhe-eläkkeet luetaan tuloksi.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
20 §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Lapsella, joka saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä, ei ole oikeutta lapseneläkkeeseen.	Lapsella, joka saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä *tai ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä* ei ole oikeutta lapseneläkkeeseen.
21 §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen, jos hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai rintamasotilaslain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä. Mainittua eläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.	Leskellä ei ole oikeutta leskeneläkkeeseen, jos hän saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai rintamasotilaseläkelain (119/77) mukaista rintamasotilaseläkettä *taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä.* Mainittua eläkettä saavalle leskelle maksetaan kuitenkin alkueläkettä se määrä, jolla alkueläke olisi suurempi kuin mainittu eläke.
22 §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Jos leski saa aikaisemman avioliiton perus-	Jos leski saa aikaisemman avioliiton perus-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
teella tämän lain mukasta leskeneläkettä, hänellä ei ole oikeutta uuteen perhe-eläkkeeseen.	teella tämän lain mukaista leskeneläkettä *tai ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä,* hänellä ei ole oikeutta uuteen perhe-eläkkeeseen.
	25 §
Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa seuraavan kuukauden alusta:	Oikeus lapseneläkkeeseen lakkaa seuraavan kuukauden alusta:
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
4) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke; tai	4) kun lapselle myönnetään kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke tai *ulkomailta maksettava vastaava eläke; tai*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	26 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa, jos leskelle myönnetään kansaneläkelain mukainen varhennettu vanhuuseläke. Jatkoeläkettä ei makseta samalta ajalta, jolta leski saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä.	Oikeus jatkoeläkkeeseen lakkaa, jos leskelle myönnetään kansaneläkelain mukainen varhennettu vanhuuseläke *taikka ulkomailta maksettavaa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä vastaava eläke.* Jatkoeläkettä ei makseta samalta ajalta, jolta leski saa kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä *taikka ulkomailta maksettavaa vastaavaa eläkettä.*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.
	Tällä lailla kumotaan perhe-eläkelain muuttamisesta 23 päivänä lokakuuta 1992 annetun lain (947/92) 1 §:n 1 momentti.
	Tällä lailla kumotaan perhe-eläkelain muuttamisesta 28 päivänä kesäkuuta annetun lain (568/93) 15 b §:n 3 momentin 10 kohta.
	Tätä lakia sovelletaan, kun eläkehakemus on saapunut 1 tammikuuta 1995 tai sen jälkeen. Lisäksi sovelletaan, mitä perhe-eläkelain muuttamisesta annetun lain (548/93) voimaantulosäännöksen 2—5 momenteissa säädetään.

3.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1969 lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) 6 §, sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (10/74), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
6 §	6 §
Hoitotuesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan kansaneläkelaitoksen varoista.	Hoitotuesta *kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen hoitotukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoiksi.*
	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

4.

Laki

vammaistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/88) 3 §:n 4 momentti ja 6 § sekä
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1993 annetulla lailla (1577/93) uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	1 §
	— — — — — — — — — — — — — —
	Oikeutta tämän lain mukaiseen vammaistukeen ei ole, jos henkilö saa ulkomailta maksettavaa vammaistukeen tai 1 momentissa mainittuihin eläkkeisiin rinnastettavaa etuutta.
	— — — — — — — — — — — — — —
	3 §
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Jos henkilöllä on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn alenemisen, erityiskustannusten tai haitan perusteella oikeus saa-	Jos henkilöllä on sairaudesta tai vammasta aiheutuvan toimintakyvyn alenemisen, erityiskustannusten tai haitan perusteella oikeus saa-

Voimassa oleva laki

da siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain (404/48), liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan, hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta vammaistukeen.

Ehdotus

da siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään korvausta tapaturmavakuutuslain (608/48), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81), sotilasvammalain (404/48), liikennevakuutuslain (279/59) tai näitä vastaavan aikaisemman lain perusteella taikka *vastaavaa korvausta ulkomailta,* hänellä ei ole saman vamman perusteella oikeutta vammaistukeen.

6 §

Vammaistuesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan kansaneläkelaitoksen varoista.

Vammaistuesta *kansaneläkelaitokselle* aiheutuvat kustannukset *korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen vammaistukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoksi.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.

Tämän lain 1 ja 3 §:n säännöksiä sovelletaan, kun vammaistukea koskeva hakemus tai tuen tarkistamista koskeva vaatimus on saapunut lain voimaantulon jälkeen.

5.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) 6 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta, 11 §:n 1 momentti ja 14 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentin 10 kohta 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetussa laissa (569/93) ja 11 kohta 5 päivänä helmikuuta 1988 annetussa laissa (127/88), 11 §:n 1 momentti 5 päivänä helmikuuta 1982 annetussa laissa (112/82) ja 14 §:n 1 momentti 22 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1251/89), sekä

lisätään 6 §:n 2 momenttiin uusi 12 kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — — — —

10) lasten kotihoidon tuesta annetun lain (797/92) mukaista lasten kotihoidon tukea, osittaista kotihoidon tukea tai sosiaalihuolto-

Ehdotus

— — — — — — — — — — — — — — — —

Vuosituloksi ei kuitenkaan lueta:

— — — — — — — — — — — — — — — —

10) lasten kotihoidon tuesta annetun lain (797/92) mukaista lasten kotihoidon tukea, osittaista kotihoidon tukea tai sosiaalihuolto-

Voimassa oleva laki

lain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuvaa hoitopalkkiota; *eikä*

11) vammaistukilain (124/88) mukaista vammaistukea.

Ehdotus

lain 27 b §:ssä tarkoitettuun omaishoitoa koskevaan sopimukseen perustuvaa hoitopalkkiota;

11) vammaistukilain (124/88) mukaista vammaistukea; *eikä*

12) kohdassa 2 tarkoitettua hoitotukea, puolisolisää tai lapsikorotusta vastaavaa ulkomailta maksettavaa etuutta eikä kohdissa 3, 4, 4 a sekä 5—11 tarkoitettua etuutta vastaavaa, ulkomailta maksettavaa etuutta.

11 §

Asumistuesta aiheutuvat kustannukset jaetaan siten, että kansaneläkelaitos suorittaa niistä 56,5 ja kunnat yhdessä 43,5 prosenttia. Kunnan osuus määräytyy kuntaan kunakin kuukautena maksettujen asumistukien yhteismäärän mukaan.

Asumistuesta aiheutuvat kustannukset jaetaan siten, että *valtio* suorittaa niistä 56,5 ja kunnat yhdessä 43,5 prosenttia. Kunnan osuus määräytyy kuntaan kunakin kuukautena maksettujen asumistukien yhteismäärän mukaan. *Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettavaksi lähetettyjen asumistukien määrästä. Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintamenot luetaan kansaneläkelaitoksen toimintamenoksi.*

— — — —

6.

Laki

sairausvakuutuslain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/63) 25 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 11 päivänä tammikuuta 1985 annetulla lailla (32/85), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	25 §
Tämän lain mukaisten etuuksien suorittamisesta ulkomailla ja vakuutetulle ulkomailla annetun hoidon korvaamisesta säädetään asetuksella.	*Ulkomailla annettu hoito korvataan, jos ulkomailla oleskeleva vakuutettu on sairastunut tai joutunut raskauden tai synnytyksen vuoksi hoidon tarpeeseen eikä hänellä ole oikeutta hoitoon siinä maassa, jossa hoitoa on annettu. Samoin korvataan hoito, jonka tarve on syntynyt valtakunnan rajan läheisyydessä ja hoitoa on annettu naapurivaltion alueella.*
Jos vakuutettu on sairastunut tai joutunut raskauden tai synnytyksen johdosta hoidon tarpeeseen valtakunnan rajan läheisyydessä ja saanut hoitoa naapurivaltion alueella, korvataan hänelle siellä annettu hoito enintään siihen määrään asti, joka olisi jouduttu maksamaan, jos hoitoa olisi annettu Suomessa. Sen ohessa suoritetaan päiväraha sekä äitiys-, isyys- ja vanhempainraha vastaavalta ajalta.	*Edellä 1 momentissa tarkoitettu hoito korvataan enintään siihen määrään saakka, joka olisi korvattu, jos hoitoa olisi annettu Suomessa. Ulkomaille tehdyn matkan kustannuksista ei suoriteta korvausta muussa kuin 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitetussa tapauksessa.*
	Tämän lain mukaista etuutta määrättäessä voidaan ottaa huomioon samaa etuutta tai muuta tämän lain mukaan huomioon otettavaa etuutta vastaava ulkomailta maksettava etuus. Etuuteen voidaan rinnastaa myös ulkomaiselta työnantajalta tai kansainväliseltä järjestöltä saatu etuutta vastaava palkka.
	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995.
	Lakia sovelletaan etuuteen, jota maksetaan sen voimaantulon jälkeiseltä ajalta, ja kustannuksiin, jotka syntyvät lain voimaantulon jälkeen.